

II. Rákóczi Ferenc Gimnázium

Az ELTE külső gyakorlóhelye

1024 Budapest, Keleti Károly u. 37.
Tel, fax.: (06-1) 212-2995
<http://www.budai-rfg.sulinet.hu>
e-mail: titkar@budai-rfg.sulinet.hu

II. RÁKÓCZI FERENC LATIN FORDÍTÁSI VERSENY 2018.

Első forduló - II. kategória

Vita az újszerzemények körül

A Rákóczi-szabadságharc kirobbanásához számtalan belső és külső ok vezetett. A II. Rákóczi Ferenc *Confessiones* (Vallomások) című művéből származó adaptált részlet ezek közül az okok közül egyet jár körül. A sikeres törökellenes harcok után az ellenségtől visszaszerzett földek, az ún. újszerzemények kérdése a kor fontos problémája volt. I. Lipót német-római császárnak és magyar királynak nem állt érdekében minden földet maradéktalanul visszajuttatni az eredeti magyar birtokosnak. Az igazságtalan rendezés végül sok főurat a fejedelem és a szabadságharc ügye mellé állított.

Non remedium malorum interiorum erat pax cum Turcis¹ Carlovitii² conclusa, sed contra in deterius tendebant omnia. Suprema gentis imminebat ruina per institutam Neoquisticam Commissionem³ aut, ut appellare non pudebat, erectum⁴ ius Turcicum⁵. Imperator Leopoldus⁶ immemor erat iuratarum conditionum coronariarum⁷, in quibus promiserat se confinia regni vi a Turcis¹ recuperata non sibi appropriatum et coronae applicatum esse⁸, sed dominis, a quibus ablata sunt, restitutum esse. Sed quidquid sanguine et pecunia Hungarorum e manibus paganorum eripuit, fisco suo attribuere volebat. Compellabantur proinde Magnates et Nobiles Hungari ad producenda⁹ documenta¹⁰ et edocenda iura coram foro¹¹ incompetenti.¹² Originales litterae productae retinebantur, et bonis a saeculis possessis impune spoliabantur, ni ea magna vi pecuniae redimerent. His bonis ademptis et arcibus nonnunquam applicatis ad ea, componebantur dominia¹³, quae Imperator ministris¹⁴ suis conferebat.

¹ *Turci*, -orum m – török

² *Carlovitium*, -i n – Karlóca (vajdasági város a mai Szerbia területén)

³ *Neoquistica Commissio* – Újszerzeményi Bizottság

⁴ az *erectum* elé is odaértendő a *per* előljárószó

⁵ *Turcicus* 3 – török

⁶ *Leopoldus*, -i m – I. Lipót német-római császár és magyar király (1657-1705)

⁷ *conditio coronaria* – itt: koronázási feltétel

⁸ *approprio* 1. – elsajátít, tulajdonba vesz; *appropriatum* után is odaértendő az *esse*

⁹ *produco* 3. -*dux*, *ductum* – itt: bemutat

¹⁰ *documentum*, -i n – itt: okmány, birtoklevél

¹¹ *forum*, -i n – itt: törvényszék

¹² *incompetens*, -entis – illetéktelen, alkalmatlan

¹³ *dominium*, -ii n – itt: uradalom

¹⁴ *minister*, *tri* m – itt: miniszter